

*Handläggare:
Ann Fjellner*

Yttrande över betänkande Ett effektivare smittskydd (SOU 2009: 55)

Ärendet

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över betänkandet.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att överlämna förvaltningens yttrande över betänkandet Ett effektivare smittskydd (SOU 2009:55)

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens synpunkter

Smittskyddsutredningen föreslår att en ny myndighet av förvaltningskaraktär inrättas – Smittskyddsmyndigheten. Bakgrunden anges vara både de behov som landsting och kommuner uttryckt och som Regeringskansliet krävt av aktiv epidemiologisk övervakning och analys för snabba och tillförlitliga besked. Utredningen har angett hur ansvaret för smittskyddsfrågor i framtiden bäst fördelas mellan Socialstyrelsen och Smittskyddsinstitutet samt vilken forskning som ska bedrivas vid den nya myndigheten. Smittskyddslagen har utgjort utgångspunkt för utredningen.

Utredningen har visat på behovet av ett effektivt smittskydd utifrån de nya hot som uppkommit samt de brister som nuvarande organisationer har att svara upp mot behovet. Utredningen har visat på den oklara ansvarsfördelning som råder mellan Smittskyddsinstitutet och smittskyddsenheten vid Socialstyrelsen efter ändring av smittskyddslagen 2004.

Utredningen har också visat att den epidemiologiska övervakningen behöver skärpas samt att ansvaret för den nationella

laborativ verksamheten behöver regleras framför allt avseende finansiering av tester och analyser som landstingen utför på uppdrag av Smittskyddsinstitutet. System för nationella referenslaboratorier behöver utvecklas liksom nationell och internationell samverkan.

Utredningen har lyft fram den sårbarhet som Smittskyddsinstitutet befinner sig i då forskningsstrategier saknas och mycket av den högkvalitativa forskning som bedrivs är externt överfinansierad vilket medför att överskottet finansierar Smittskyddsinstitutets egen verksamhet. Utredningen föreslår att viss forskning kvarstår men att donationsprofessorerna tas över helt av Karolinska Institutet.

Utredningen visar på det ökade uppdrag som Socialstyrelsen fått efter smittskyddslagens ändring 2004 och som varje år krävt tidsbegränsade extra medel från regeringen. Utredningen visar också på de oförenliga uppdrag som föreligger genom att Socialstyrelsen inom smittskyddsenheten har tillsynsansvar och normering, uppföljning, utvärdering, operativ samordning och utveckling.

Utredningen har även visat på de olika synsätt som råder mellan nuvarande organisationer med smittskyddsverksamhet, de öppet redovisade skillnaderna har lett till osäkerhet i organisationerna, ineffektiv informationsspridning samt dubbelarbete för smittskyddsläkare i landstingen.

Utredningen har i sin analys föreslagit att en ny myndighet Smittskyddsmyndigheten inrättas med start tidigast 1 juli 2010. Smittskyddsenheten med dess verksamheter föreslås överföras från Socialstyrelsen till den nya myndigheten. Huvuduppgiften för den nya myndigheten är epidemiologisk övervakning och analys inom smittskyddsområdet bland annat medförande utveckling av nationella referenslaboratorier, förbättrad registerkvalitet, ansvar för att följa immunitetsläget och därigenom även vaccinationsverksamheten, samt samverkan inom EU. Socialstyrelsen behåller ansvaret för tillsyn och normering inom smittskyddslagens område och det övergripande ansvaret för planläggning av krisberedskapsfrågor.

Förvaltningens uppfattning

De av utredningen redovisade problemen inom flera områden behöver åtgärdas för att vi ska ha ett effektivt smittskydd. Förvaltningen stöder framtaget förslag att inrätta en ny Smittskyddsmyndighet med tydligt uppdrag, ansvar och befogenhet liksom förslaget att renodla Socialstyrelsens uppdrag för smittskydd.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget i sin helhet torde leda till förbättrad ekonomi p g a större satsning på epidemiologisk övervakning medför att mindre resurser behöver läggas på behandling av oväntade utbrott av smittsamma sjukdomar. Förslaget om statliga ekonomiska incitament för delar av de tester och analyser som idag sker hos vårdgivare medför lägre kostnader för landstingen för denna verksamhet

Konsekvenser för patientsäkerhet

Tydlighet avseende ansvar och roller för berörda myndigheter minimerar risk för att åtgärder vid hotande epidemier inte vidtas eller försenas

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

Förbättrad jämlikhet då utredningen avser att åtgärda dagens ojämlika hantering av smittskyddsfrågor över landet

Miljökonsekvenser

Utredningens konsekvenser för miljön kan i dagsläget inte värderas

Catarina Andersson Forsman

Henrik Almkvist